

El 'Manifest groc' inspira una mostra a la Fundació Miró

- L'exposició reflecteix les crítiques de Dalí a la "putrefacta" cultura catalana

NÚRIA MARTORELL

Dalí tenia 24 anys quan va carregar sense miraments contra "**l'estat de putrefacció de la cultura catalana**" en el revolucionari *Manifest groc* que va firmar juntament amb el crític d'art Sebastià Gasch i el crític literari Lluís Montanyà l'any 1928. Al voltant d'aquest escrit, l'historiador Joan Minguet ha comissariat la mostra que s'exposa a la Fundació Joan Miró, a partir d'avui fins al 26 de setembre. **"Dalí va redactar frases que continuen tan vigents com aquesta: 'Ací, però, es continua pasturant idíl.licament"**, va assegurar ahir Minguet, reprenent l'esperit reivindicatiu del pintor empordanès.

El manifest groc. Dalí, Gasch, Montanyà i l'antiart escenifica la col·lisió entre la cultura catalana del moment --hereva del Noucentisme i representada pel teatre d'Àngel Guimerà, la música de l'Orfeó Català, el paisatgisme pictòric i les arts decoratives-- i una nova concepció artística basada en el maquinisme i els nous conceptes que aportava la societat industrial --una modernitat que Dalí va veure en el jazz, el cine i la pintura de Miró i Picasso--. Sobre aquests dos eixos contraposats s'articula una exposició que, segons el comissari, sorgeix d"**una idea general de com ha de ser la cultura del país**".

VOCACIÓ RUPTURISTA

Dalí, "**l'home més rupturista de l'avantguarda catalana**", va puntualitzar Minguet, llançava reflexions del calibre següent: "**D'aquí només m'interessa Joan Miró i Picasso. Fora d'aquests dos homes, a Espanya tots els altres artistes em semblen completament putrefactes**". Sota aquesta manifestació hi ha dos interessants olis sobre tela dels únics pintors que salva de la crema: un sense títol de Miró, de l'any 1925, i *Got i fruita*, de Picasso (1923).

En aquest mateix apartat del que el triumvirat defensava hi ha una fotografia de Marta Ray, *Magnòlia en flor*, així com un cotxe Bugatti de joguina, un telèfon, un fonògraf i discos dels intèrprets per qui sentien devoció els autors del manifest. De música de fons sona *Dinah*, del grup de jazz els Revellers. Una animada partitura que es confon, expressament, amb la clàssica *Rosó*, interpretada per Emili Vendrell, que entra en el terreny del que és *rebutjable*. En aquest punt és on s'ubiquen, entre altres peces, quatre quadros d'arbres torts de Martí Alsina i Joaquim Vayreda, així com partitures i l'estendard de l'Orfeó Català i diversos programes de mà d'obres d'Àngel Guimerà i de la ballarina Àurea de Sarrà. En l'àmbit documental destaquen les versions prèvies del *Manifest groc* i cartes que es van intercanviar Dalí, Gasch i Montanyà. En una d'elles, el pintor donava pressa al crític d'art 12 vegades --en majúscules i en tinta vermella-- "**perquè surti el manifest, si pot ser ahir**". El contingut del text mereixia tanta pressa: "**La cultura de Catalunya és inservible per a l'alegria de la nostra època. No hi ha res més perillós, fals i adulterador**".

Oli sobre tela sense títol de Miró que es mostra a l'exposició.